

นวัตกรรมของนวัตกรรม (Innovate Innovation)

ปรีดา ยังสุขสถาพร สำนักงานนวัตกรรมแห่งชาติ

โลกใบนี้มีประชากรอยู่กว่า 6 พันล้านคน อารยธรรมของมนุษยชาติเริ่มมาตั้งแต่เมื่อราว 6,000 ปีก่อน ด้วยระยะเวลาที่ยาวนานต่อเนื่องในประวัติศาสตร์และขนาดของประชากรเท่านี้ ถ้ามองเชิงปรัชญาสักๆ ว่า โลกใบนี้ยังมีการคิดค้นอะไรที่ใหม่จริง ๆ อีกหรือเปล่าในปัจจุบัน?

จริงอยู่ว่า แม้ในโลกนี้ น่าจะยังมีสิ่งที่ยังรอการค้นพบอีกมากมาย ตราบเท่าที่มนุษย์ยังคงมีความกระหายและใคร่รู้ แต่การจะรู้สิ่งใหม่ ๆ เหล่านั้นได้ ก็ต้องการการต่อยอดจากฐานความรู้เดิมทั้งสิ้น

นวัตกรรมจึงไม่ได้หมายถึง การค้นพบสิ่งใหม่ แต่นวัตกรรมอาจเกิดขึ้นได้จากการผสมผสานสิ่งเก่า หรือสิ่งที่มีอยู่แล้ว พูดยเปรียบเทียบง่าย ๆ คือ การสร้างเรื่องราวขึ้นใหม่ โดยเรียบเรียงจากเค้าโครงตัวละครเดิมก็ได้ และบางครั้ง นวัตกรรม ก็อาจจะหมายถึงความถึง การทำลายของเดิมก็ยังได้

ความสามารถในการทำนวัตกรรมจึงไม่ได้วางรากฐานอยู่บนการลงทุนเพื่อวิจัยและพัฒนาเพียงประการเดียว ตรงนี้ไม่ได้หมายความว่า วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีไม่สำคัญ แต่การอ้างอิงแนวคิดที่ว่า เราควรเพิ่มสัดส่วนการลงทุนในการวิจัยและพัฒนาต่อมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ (GDP) ให้ได้ทัดเทียมกับประเทศญี่ปุ่น สหรัฐอเมริกา เกาหลีใต้ ฯลฯ นั้น ควรจะต้องมีการพิจารณาอย่างมีเหตุมีผล

สมมติว่า หากเราสามารถจะไปได้ถึงจุดนั้นจริง ๆ ประเทศต่าง ๆ ที่เราไปอ้างอิงตามข้างต้นก็คงจะไม่ได้อยู่เฉย ๆ และงบประมาณในการวิจัยและพัฒนาของเขาก็คงจะเปลี่ยนแปลงไปอย่างใดอย่างหนึ่ง ไม่ได้อยู่ที่ค่าเฉลี่ย ณ เส้นปัจจุบันแน่นอน คำถามที่ตามมาก็คือ แล้วเราจะแข่งขันกับเขาได้อย่างไรในสถานการณ์อย่างนั้น?

การคิดมิติเดียวว่า จะปิดช่องว่าง (gap) ในระยะเวลาอันสั้นนั้น มีความเป็นไปได้เสมอในทางทฤษฎี แต่จะมีความเป็นไปได้น้อยมากในทางปฏิบัติ และควรจะมีคำถามย้อนกลับไปว่า แล้วงบประมาณในอดีตที่ผ่านมา นั้น ได้มีการใช้ประโยชน์อย่างเหมาะสมแล้วหรือยัง? กระบวนการนำงานวิจัยไปสู่เชิงพาณิชย์ที่ผ่านมาเป็นอย่างไรบ้าง? หากล้มเหลวเป็นเพราะสาเหตุใด? อยู่ที่บริบทของตัวงานวิจัยเอง หรือความสามารถในการรับเทคโนโลยีของภาคเอกชนไม่เพียงพอ?

ณ สถานการณ์และสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมในปัจจุบัน ควรหรือไม่ที่จะถามถึงประสิทธิภาพของระบบในปัจจุบัน อันเป็นคำถามที่สำคัญที่สุดต่างหากในระบบการวิจัยและพัฒนาของประเทศไทย เพราะสมมติว่าหาก ไม่ใช่เม็ดเงิน ที่สำคัญที่สุดในยุคเศรษฐกิจฐานความรู้

“นวัตกรรม” จึงมีคุณค่าและมีความจำเป็นยิ่งยวดด้วยเหตุนี้เอง เพราะเราสามารถสร้างนวัตกรรมจากการประสาน (pool) ทรัพยากรที่มีอยู่เข้าด้วยกันผ่านการบริหารจัดการ และการขับเคลื่อนโครงการอย่างจริงจังและทุ่มเท

คำถามคือ เราจะสามารถดึงดูด (tap) ความรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่อย่างมากมายมหาศาลทั่วโลกๆ ได้อย่างไร? ควรหรือไม่ ที่เราอาจจะต้องเลือกเฉพาะในสิ่งที่เราคิดว่าสามารถแข่งขันกับคนอื่นได้ โดยที่ไม่จำเป็นต้องลงทุนทำทุกอย่างด้วยตนเอง เพราะต้นทุนของการวิจัยเริ่มพุ่งสูงขึ้นทุกขณะ?

จริงอยู่ว่า การวิจัยและพัฒนานั้น มีความจำเป็นมาก เพราะถือเป็นรากฐานการเรียนรู้ที่สำคัญในสังคม แต่ในยุคที่เศรษฐกิจเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในขณะนี้ซึ่งแม้แต่รายไตรมาสก็อาจจะนานเกินไป ธุรกิจต่างๆ ล้วนเกิดขึ้นเร็วเกินกว่าที่จะสามารถอาศัยการวิจัยและพัฒนาภายในประเทศได้เพียงถ่ายเดียว เพราะนั่นหมายถึงการกำลังปิดกั้นตัวเองจากคลื่นความรู้ของคนอีกกว่า 6 พันล้านคนทั่วโลก ควรหรือไม่ ที่เราจะต้องเลือกลงทุนเพื่อทำวิจัยและพัฒนาเฉพาะในสิ่งที่เราเก่งที่สุด? เพื่อขับเคลื่อนทรัพยากรอันมีอยู่อย่างจำกัดให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพ และจะเป็นการสร้างแก่นความสามารถของประเทศอย่างแท้จริง

ยุทธศาสตร์ที่สำคัญและจำเป็นที่สุดโดยเฉพาะในประเทศที่มีความล้ำหลังทางเศรษฐกิจและการพัฒนาโดยเปรียบเทียบ น่าจะเป็นกระบวนการบริหารจัดการทรัพยากรปัญญา ปัญญาอย่างชาญฉลาด ซึ่งก็คือ การ **“ซื้อ”** ทรัพยากรปัญญา ไม่ใช่การ **“สร้าง”** ทรัพยากรปัญญาของตัวเองเพียงอย่างเดียว การ **“ซื้อ”** ควรจะทำก่อนก็เพื่อให้เกิดการก้าวกระโดด การ **“ซื้อ”** หมายความว่า ผู้ซื้อ ต้องพร้อมที่จะ commercialize ในระยะเวลาอีกไม่นาน บางทีอาจจะแค่สัก 3 – 4 เดือนข้างหน้า

หลังจากเรา **“ซื้อ”** ทรัพยากรปัญญาในระยะเวลานี้ เรายังจะดูดซับทั้งความรู้และประสบการณ์จากทรัพยากรปัญญานั้น หลังจากขั้นตอนนี้ เราอาจจะกลายเป็นผู้ที่สร้างทรัพยากรปัญญาของเราเองได้บ้าง และหลังจากนี้อีกต่างหากที่เราจะกลายเป็นฝ่ายผู้ **“ขาย”** ทรัพยากรปัญญาของเรา

กระบวนการนี้ จะทำให้เกิดสภาวะตลาดแข่งขันเสรี (liberal market) ขึ้นในระบบการวิจัยและพัฒนา นักวิจัยจะมีแรงกดดันที่จะต้องแข่งขันกับนักวิจัยทั่วโลก และน่าจะทำให้การวิจัยและพัฒนาก้าวไปไกลกว่าที่เป็นอยู่โดยเฉพาะในแง่คุณภาพ ผลผลิตของงานวิจัย (research productivity) ก็น่าจะเพิ่มขึ้น แม้ทรัพยากรจะคงเดิม เพราะมีแต่เราจะต้องใช้ประโยชน์ทรัพยากรของทั้งโลกเท่านั้น จึงจะทำให้เราสามารถก้าวกระโดด (leapfrogging) ได้อย่างแท้จริง

การปรับเปลี่ยนวิธีคิด และแนวทางการดำเนินงานอย่างถึงรากถึงโคนต่างหากที่จะสามารถสร้างนวัตกรรมได้

มุมมองที่ผ่านมา เรื่องความสัมพันธ์เชิงเส้นตรง แบบจากหนึ่งสู่อีกหนึ่งหรือจากการวิจัยและพัฒนาสู่นวัตกรรมนั้น ควรหรือไม่ที่จะได้มีการทบทวนใหม่?

และเพราะการเชื่อมโยงแบบเปิดกว้างที่มีการสร้างหุ้นส่วนระหว่างกัน แบ่งปันทั้งภาวะความรับผิดชอบ ความเสี่ยง ความสำเร็จ และความล้มเหลว ต่างหากที่จะทำให้ให้นวัตกรรมมีพลวัตอย่างแท้จริง

“ในที่สุดแล้วจึงเป็นนวัตกรรมของนวัตกรรม (Innovate Innovation)!!! นั่นเอง”

โครงการเครือข่ายส่งเสริมนวัตกรรมไปใช้ในเชิงพาณิชย์

แนวยุทธศาสตร์การนำนวัตกรรมไปใช้ในเชิงพาณิชย์

สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)

ที่มา : http://cms.sme.go.th/cms/c/portal/you?p_l_id=22.175